“Genç akıl sorar, iman ışık tutar;
kalp ise huzura erer.”

DAVUT CAN

GENÇLERİN AKLINA *Takılanlar*

- Ölümden çok korkuyorum, ne yapmam lazım?
- Ben görmediğime inanmam, Allah nerede?
- Öldükten sonra nereye gideceğim?
- Kader madem belli, imtihan neden?
- Ronaldo cehenneme mi gidecek?

Hayat

GENÇLERİN AKLINA

Takılanlar

Gençlerin Aklına Takılanlar
Davut Can

Genel Yayın Yönetmeni: Hayati Bayrak
Yayın Koordinatörü: Erol Şahnacı
Editör: Recep Fatih Şafak
Sayfa Tasarımı: Burhan Maden
Kapak Tasarımı: Yunus Karaaslan
Hayat Yayınları: 819
Maneviyat: 63

1. Baskı: İstanbul / Aralık 2025
ISBN: 978-605-151-607-3
Yayıncı Sertifika No: 75092

© 2025 Hayat Yayıncılık, İletişim, Yapım, Eğitim Hizm. ve Tic. A.Ş.
Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Hayat Yayınları'na aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

Baskı: Alioğlu Matbaacılık
Sertifika No: 45121

HAYAT YAYIN GRUBU
Hayat Genç Hayat Hayat Çocuk

Molla Gürani Mahallesi Oğuzhan Caddesi No: 15 Kat: 3 Daire: 5
34093 Fındıkzade - Fatih / İstanbul Tel: (212) 613 11 00 | Gsm: (530) 259 80 96
www.hayatyayinlari.com | e-posta: hayat@hayatyayinlari.com

DAVUT CAN

GENÇLERİN AKLINA

Takılanlar

Hayat

Davut CAN

Eğitimci - Yazar

1973 yılında Mersin'de dünyaya geldi. İlk ve orta öğrenimini Mersin'de tamamladı. Trakya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Edebiyat Bölümü'nden mezun oldu. Yazar, edebiyat öğretmeni olarak görevine devam etmektedir.

Aldığı NLP kursları ile eğitim ve motivasyon sahasında kendini geliştiren yazar, kişisel gelişim-eğitim kitapları yazarak ve seminerler vererek tecrübelerinden diğer insanların da yararlanması için çalışıyor.

Kitapları:

Başarı Yolunda Gemileri Yakmak

Başarı Evde Başlar

Eğitim Evde Başlar

Mutluluk Bakış Açımızda

Eşim Haklıymış

Diyette Nefsin Eğitimi

Sonsuzluğa Uzanan Evlilik

Gençlerin Aklına Takılanlar

Yol Arkadaşımızı Seçerken

İletişim: davut.can.33@hotmail.com

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ **13**

SORULAR 17

1. SORU

Hocam, bizim kaderimiz önceden yazılmış. Cennete veya cehenneme gideceğimizi bizi yaratan biliyor. Her hâlükârda kaderimi değiştiremeyeceğim. Ben, bana çizileni yaşamak zorundayım. O zaman niçin dinin emirlerini yapmak zorundayım? Sonuç belli ise bu nasıl imtihan? *17*

2. Soru

Hocam, düşünüyorum da bu kader inancı hiç olmasaydı daha iyi olmaz mıydı? Zaten kaderimizi bilmiyoruz. Bu kader inancının Müslümanlara faydası ne? *30*

3. Soru

Hocam, mini etekle çarşıya gidip gelsem bana bakanların günahları da bana mı yazılıyor? *34*

4. Soru

Hocam, bir Müslüman Allah'ın kendisini gördüğünü düşünerek yanlış yapmamaya çalışıyor. Yani kamera kayıtta olduğu için yanlış yapmıyor. Demek ki kamera olmadığı ya da kameranın bozulduğunu anladığı an yanlış yapacak. Aynı şekilde menfaati olduğu için yani cennete girmek için ibadet ediyor. Cehennemde yanmamak için günah işlemiyor. Yani çıkarı için ibadet ediyor. Bana göre ahlaklı insan, hiçbir çıkar gözetmeden iyi davranışta bulunan insandır. Bu şekildeki insanlara ahlaklı denilebilir mi? *48*

5. Soru

Hocam, bir sevabın muadili, ölçüsü nedir? Biz bir sevap kazandığımızda bunun cennetteki karşılığı ne olacak? *52*

6. Soru

Gözümüz istemeyerek de olsa harama kayıveriyor. Nefsimizi bu konuda nasıl frenleyebiliriz? *57*

7. Soru
Hocam, bir önceki dersimizde, 'Dinimizde kürtaj haramdır, yasaktır; tecavüzle hamile kalan biri o çocuğu doğurur devlete verir ancak öldüremez yani kürtaj yaptıramaz.' dediniz. Allah göstermesin kızınız tecavüze uğramış olsa karnındaki çocuğu aldırmak istemesi niçin günah olsun? O çocuk yarın doğduğunda hangi psikoloji ile nasıl bir kişiliğe sahip olacak? *69*

8. Soru
Hocam, ölümden çok korkuyorum. Biz ölürken Azrail'i görecek miyiz? Çok mu korkacağız? *72*

9. Soru
Hocam, bir akrabam sürekli içki içer, aynı zamanda ağzından da salavat eksik olmaz. Hocam, bu günah olmaz mı? İkisinden birini bırakması gerekmiyor mu? *77*

10. Soru
Hocam, annem oruç tutuyor, babam tutmuyor. Babam, anneme, 'Sen boşuna oruç tutuyorsun. Başın açık, namaz da kılmıyorsun. Sen kimi kandırıyorsun? Ya adam gibi İslam'ın bütün emirlerini yerine getireceksin ya da oruç tutmakla cennete gitmeyi hayal etmeyeceksin.' diyor. Babam haklı mı? Annem oruç tutmakla sevap kazanamıyor mu? Ayrıca oruçlunun yanında bir şey yemek günah mı? *79*

11. Soru
Hocam, ölümden çok korkuyorum. Korkmamak için bir dua biliyor musunuz? *82*

12. Soru
Hocam, Allah bizi seviyorsa niçin günah işlememize izin veriyor ve daha sonra niçin cehenneme atacak? *90*

13. Soru
Hocam, bilim insanların maymundan evrimleşerek geldiğini söylüyor, din de ilk insanın Hz. Âdem olduğunu söylüyor. Sizin bu konudaki görüşünüz nedir? Din öğretmeni evrimi savunacak değil. Buna rağmen düşüncelerinizi merak ettim. *93*

14. Soru
Hocam, Allah'ın varlığı ve dinle ilgili aklıma çok pis şeyler geliyor, acaba ben münafık mıyım? *108*

15. Soru
Hocam, Ronaldo cehenneme mi gidecek? *111*

16. Soru
Hocam, ahlaksız kadınlar cennete girebilir mi? *118*

17. Soru
Hocam, Allah benden niçin ibadet etmemi istiyor. Ben ibadet etmek için Allah'a söz vermedim ki? Niçin beni zorluyor? *124*

18. Soru
Deprem kader mi? *135*

19. Soru
Hocam, açık gezen kızlara bakmak niçin günah olsun? Zaten kızlar bana bakın diye bu şekilde giyiniyor, ben de bakıyorum. Kızın üzerini açıp da bakmıyorum ki? *140*

20. Soru
Hocam, eskiden insanları uyandıracak, zamanı hatırlatacak bir araç olmayınca ezan okunuyormuş, insanlara namazı hatırlatıyormuş. Şimdi herkesin cebinde telefon var. İstediği saatte namazı hatırlatır, ezana ne gerek var? Birçok ateist bundan rahatsız oluyor. Ezana gerek var mı? *150*

21. Soru
Hocam, Allah (c.c.) bu kadar merhametliyken peygamberine inanmayan birini sonsuz olarak cehennemde yakması bana inandırıcı gelmiyor. Sizin bu konudaki görüşünüz nedir? *154*

22. Soru
Hocam, çevremde beş vakit namaz kılıp oruç tuttukları hâlde kimseye bir kuruş faydaları olmadığı gibi herkese zararı olan insanlar var. Allah'ın Müslümanların kıldığı namaza ve tuttukları oruca ihtiyacı mı var? İnsanların iyiliğe ihtiyacı var. Ben de elimden geldiğince çevreme iyilik yapıyorum. Allah, bana göre cenneti bu iyi insanlara verecek. Önemli olan insanın kalbinin, ruhunun temiz olması. Şeyma, 'Namaz kılmayan cehenneme gidecek.' diyor? Kimin dediği doğru? *161*

23. Soru
Hocam, Bakara suresinin 47. ayetinde, 'Ey İsrailoğulları! Size verdiğim nimetlerimi ve sizi âlemlere üstün kıldığımı hatırlayın.' diyor. Allah, niçin Yahudileri bütün insanlardan üstün kılmış? Bunlar kendilerini üstün gördükleri için her türlü katliamı yapıyorlar, bu ayete bakınca haklı görünüyorlar. Bu ayet doğru mu? *173*

24. Soru
Hocam, estetik yaptırmak günah mı? *175*

25. Soru
Hocam, estetik yaptırmanın günah olduğunu öğrendik. Peki, kaş inceltmek, makyaj yapmak, kuaföre gitmek yani süslenmek ve koku sürünmek günah mı? Herkes bir şeyler söylüyor. Sizin bu konudaki düşünceleriniz nedir? *177*

26. Soru
Hocam, İslam'da bir erkek birden fazla kadınla aynı zamanda evlenme hakkına sahipken bir kadın niçin bu hakka sahip değil? *183*

27. Soru
Hocam, siz niçin bu kadar katı kurallar koyarak kendinizi sınıftan soğutuyorsunuz? *195*

28. Soru
Hocam, dinimizde kadınların kocalarına kayıtsız şartsız itaat etmeleri emrediliyor. Bunu kabullenemiyorum. Erkekler niçin kadınlara itaat etmiyor? *199*

29. Soru
Hocam, biraz önceki derste biyoloji hocası canlıların üremesi konusunu işlerken evrimleşerek insan olduk dedi. Siz de, 'İlk insanlar, Hz. Âdem ile Hz. Havva, cennetten dünyaya indirildi.' diyorsunuz. Biz bilime mi inanacağız dine mi? *206*

30. Soru
Hocam, bir insan ne kadar günahkâr olursa olsun, sonsuza kadar cehennemde yanacak olması hiç adil değil. Allah'ın bu kadar acımasız olacağını zannetmiyorum. Sizce de Allah kendisine inanmayanı sonsuza kadar cehennemde yakar mı? *213*

31. Soru
Hocam, Gazze'de bu kadar çocuk ve kadının öldürülmesine Allah niçin izin veriyor? Niçin bir anda Netanyahu'nun kalbi durmuyor? Hani her şey Allah'ın elindeydi? Allah niçin bu zalimliğe izin veriyor? *215*

32. Soru
Hocam, Gazze'de katliam devam ediyor. Bazıları İsrail mallarını almanın günah olduğunu, bazıları da kesinlikle günah olmadığını söylüyor. Kime inanacağınız? Sizin bu konuda fikriniz ne? *220*

33. Soru
Hocam, yeryüzünde onlarca din var. Herkes kendi dinini en doğru din kabul ediyor. Bir Hristiyan'a göre en doğru din Hristiyanlık, Yahudi'ye göre Yahudilik, bize göre de İslam. En doğru dinin İslam olduğuna deliliniz nedir? Birçok bilim adamı, 'Bir yaratıcı yok.' diyor, siz varlığını nasıl ispatlarsınız? *224*

34. Soru
Hocam, ben yeri geldiğinde bikinimi giyer denize girerim, eğlenirken içkimi içerim; yeri geldiğinde de kandil gecelerinde başımı kapatıp Kur'an-ı Kerim'imi okur, duamı da ederim. Çağdaş Müslüman'ın bu şekilde olması gerektiğine inanıyorum. Sınıftan bazı arkadaşlar, 'Senin duan kabul olmaz, en başta tesettüre girmen gerekiyor. Ondan sonra dua edebilirsin, bu

şekilde dua ederek zamanını boşuna harcama.' diyorlar. Ben dua etmeyi bırakayım mı? *231*

35. Soru

Hocam, aklıma sürekli takılan bir soru var. Sosyal medyada da buna benzer soruları sık görmeye başladım. Tam olarak cevabını da bulamadım. Müslüman ülkelerin neredeyse tamamı geri kalmış ülkeler. Müslüman olmayan ülkelerin neredeyse tamamı teknoloji yününden çok ilerideler. Bunun sebebi ne olabilir? 'İslam, bilime ve teknolojiye karşı olduğu için Müslümanlar bu şekilde.' diye yazılar okuyorum. İslam ilme niçin karşı? *239*

36. Soru

Hocam, 'İslam kadınlara değer verir.' diyoruz. Peki, niçin mirasta kadın erkeğin yarısını alıyor? *247*

37. Soru

Hocam, Nisa 34'te Allah, 'Ey erkekler, size karşı gelen kadınları dövün!' diyor. Ben bunu anlayamıyorum. Allah, nasıl olur da erkeklere, 'Kadınları dövün!' diye emredebilir? *251*

38. Soru

Hocam, ben görmediğime inanmam. Allah'ı bana gösterebilir misiniz? *263*

39. Soru

Hocam, Allah'ın varlığı işle ilgili araştırma yaparken, 'Kur'an yüzyıllar sonra yazıldı. Asıl Kur'an değiştirildi. Şu andaki Kur'an Allah'ın sözü değil.' gibi sözler söyleyenlerle karşılaştım. Kur'an-ı Kerim'in Allah'ın kelamı olmadığına dair kuşkuya düştüm. Kur'an-ı Kerim'in Allah'ın sözleri olduğunu nasıl ispatlarsınız? *266*

40. Soru

Hocam, Müslüman bir ülkede doğanlar Müslüman oluyor ve cennete gidecek. Hristiyan ülkede doğanlar Hristiyan oluyor ve cehenneme gidecek. Müslüman ülkede doğan yarışa bir sıfır önde başlamış oluyor. Bu adalet mi? *275*

41. Soru

Hocam, insanın evlilikten önce sevgilisiyle birlikte olmasının günah olduğunu herkes biliyor. Arkadaşım, kız arkadaşımın eline dokunmanın da günah olduğunu söyledi. Dinimizde böyle bir şey var mı? Ayrıca kız arkadaşım ateist, ben onunla evlenmeyi düşünüyorum. Dinimizin bunu da yasaklamış. Bu da doğru mu? *282*

42. Soru

Hocam bir arkadaşıma, 'Şeriatçıların canı cehenneme.' demiştim. O da bana, 'Sen kâfir oldun, kelimeişehadet getirmen gerekir.' dedi. Çevremdeki herkes bunu söyler. Şimdi herkes kâfir mi? *288*

43. Soru
Hocam, kıyamet ne zaman kopacak? 293

44. Soru
Hocam, sınıfta ateist arkadaşlar insanların evrimden geldiğini, bilimin bunu ispatladığını sürekli söylüyorlar. Biz Müslümanlar onlara tam tersinin doğru olduğunu nasıl ispatlayabiliriz? 298

45. Soru
Hocam, ateist arkadaşları evrim konusunda ikna edemedik ancak sürekli dinle dalga geçiyorlar. Dinimizi aşağılıyorlar. Bizi küçük görüyorlar. Bu konuda onları nasıl susturabiliriz? 303

46. Soru
Hocam, dinlerde taassup yani körü körüne itaat etmek var. Akıl çalıştırılmadığından bilim gelişmiyor. Bakın dünyadaki bilim adamlarının neredeyse tamamı ateist. Dünyaca meşhur Müslüman bilim adamları var mı? Tabii ki yok. Buna ne diyeceksiniz? 310

47. Soru
Hocam, daha önceleri cuma namazlarına gidiyordum. Birkaç ay önce spor salonunda tanıştığım bir arkadaşım bana, 'Namazın ve orucun farz olduğunu biliyoruz ancak nefsime uyduğum için oruç da tutmuyorum namaz da kılmıyorum. Çevremdeki birçok insan yaşlanınca hacca gidiyorlar ve bütün günahlarından temizlenip geliyorlar. Ben de öyle yapmayı düşünüyorum.' deyince ben de cuma namazını bırakmıştım. Şimdi siz, 'Her kim önemsemediği için üç cumayı terk ederse Allah onun kalbini mühürler.' yani dinden çıkar diyorsunuz. Bu durumda arkadaşımın dediği yanlış mı oldu? Hacca gidenlerin günahları affolunmuyor mu? 314

48. Soru
Hocam, bazı arkadaşlar yılbaşı kutlamanın günah olmadığını söylüyorlar bazıları da yılbaşı kutlayanların kâfir olacaklarını söylüyorlar. Sizin bu konudaki görüşünüz nedir? 318

49. Soru
Hocam, öldükten sonra nereye gideceğimi çok merak ediyorum. Bu soru sürekli zihnimi kurcalıyor. Bundan nasıl kurtulabilirim? 325

50. Soru
Hocam, ben nikahsız birlikte olmanın zina olduğunu biliyordum. Geçenlerde sosyal medyada gezinirken karşıma ilahiyat profesörü olan rahmetli Yaşar Nuri Öztürk'ün bir videosu çıktı. Aynen şunları söyledi: 'Alan ve veren razı olduktan sonra arada üçüncü kişi bundan para almıyorsa yani pezevenklik yapan yoksa niçin günah olsun?' dedi. Hocam ben şok oldum. Bu doğru mu? 333

51. Soru
Hocam, bazıları resmî nikahı kıydıktan sonra dinî nikaha gerek yok.' diyor. Bazıları da, 'Dinî nikah kıydırmazsan zina yapmış olursun.' diyor. Biz her ikisini de kıydırmak zorunda mıyız? *338*

52. Soru (Özel soru: 1)
İnsanın eliyle boşalmasına günah diyorlar. Birçok doktor, bekârlara bunu tavsiye ediyor. Günah olan bir şeyi doktor niçin tavsiye etsin? Bu fiilin kimseye bir zararı yok. Günahsa niçin günah? *340*

53. Soru (Özel soru: 2)
Anal birliktelik ve oral beraberlik günah mı değil mi? *344*

54. Soru (Özel soru: 3)
Erkek ya da kadın birbirlerinin her türlü cinsel isteklerine hayır derlerse günah olur mu? İnsanın eşiyle beraber olması sevap mı? Eşiyle beraber olma konusunda dinimiz bir sınır koymuş mu? *345*

55. Soru (Özel soru: 4)
Cep telefonunu elime aldığımda nefsim uygun olmayan sitelere girmek istiyor. Kendimi nasıl frenleyebilirim? *349*

ÖN SÖZ

Değerli okurlarım, elinizdeki kitabın konusu diğer kitaplarımdan biraz daha farklı. Bir Müslüman için hayatın en önemli konusu iman ya da imansızlıktır. İnsanın dünyaya gönderiliş gayesi Cenab-ı Allah'a iman etmesidir. Bir Müslüman'ın hayattaki en büyük hedefi, son nefesini imanla vererek sınavı kazanmak olmalıdır.

Bir müftü, vaazında şöyle demişti: "Yüreği yanmış bir anne müftülüğe geldi ve içimi paramparça eden şu soruyu sordu: 'Hocam, kızım genç yaşta vefat etti. Kızımın ölmesine o kadar çok üzülmüyorum. Zaten herkes bu dünyadan öyle veya böyle gidecek, önemli olan bu dünyadan imanla gitmek. Kızım, din, Allah ve iman ile dalga geçerek hayatını yaşadı; o şekilde de öldü. Hocam, kızım imansız gitti. Ebedî âlemde sürekli yanacak olmasına yüreğim elvermiyor, ben bu acıya dayanamıyorum. Bu yürek yangınımı nasıl dindirebilirim?'

Bu kadının sorusu karşısında ben bir müftü olarak âdeta eriyip bittim. Çünkü kadının yürek yangınını söndürecek bir cevabım yoktu. Kızı günahkâr gitmiş olsa, 'Kızın için dua et, Kur'an-ı Kerim oku, sadaka ver. Onun sevaplarının artmasını sağlayacak ameller işle.' derdim ancak kızı imansız gitmiş. Peygamber

Efendimize bile kâfir olarak ölen amcası Ebu Talip hakkında dua etmesi yasaklanmış. Yüreği yangın yerine dönen anneye, 'Allah'ın büyük peygamberlerinden biri olan Hz. Nuh'un oğlu bile kâfir olarak öldü. Hz. Lut'un hanımı da imansız öldü. Cenab-ı Allah'ın en çok sevdiği Peygamber Efendimizin amcası Ebu Talip bile iman etmeden öldü fakat Allah'ın bir numaralı düşmanlarından olan Firavunun hanımı Hz. Asiye imanla vefat ettiği gibi Kur'an-ı Kerim'de cennetle müjdelendiği haberi var. Sen Allah'a karşı imanını yükselt, O'na tam manasıyla teslim ol. Rabb'im yardımcı olur. Sen zamanında anne olarak görevini yapmışsın. Atalarımız, kendi düşen ağlamaz demişler.' diyerek yürek yangınını bir nebze soğutmaya çalıştım."

İmansız insanın Cenab-ı Allah katında hiçbir değeri yoktur. İman arttıkça değer de artmaktadır. İnsanın Allah katında değersiz olmasını isteyen şeytan, Allah'a giden doğru yolun en başına oturmuş, birçok insanın bırakın doğru yola girmesini engellemeyi, o doğru yolu görmesine bile izin vermiyor.

Rabbimiz, bunun böyle olduğunu Araf suresi 16-17'de şu şekilde açıklıyor: **"... yemin ederim ki ben de onları saptırmak için her şekilde senin doğru yoluna oturacağım. Sonra önlerinden, arkalarından, sağlarından ve sollarından kendilerine sokulacağım. Böylece çoklarını şükreder bulmayacaksın."**

Surenin bir sonraki ayetinde Rabbimiz, şeytana, **"...Onlardan kim sana uyarsa cehennemi onlarla dolduracağım."** buyurarak bizleri uyarıyor.

Şeytan, her devrin silahını kullanarak insanlara musallat oluyor. Günümüzde de şeytanın kullandığı en büyük silahlar şunlardır: cep telefonu, bilgisayar, tablet; internet, sosyal medya ...

Birçok genç, aileden ve okuldan sağlam bir din bilgisi alamıyor. Bizzat kendim şahidim, liselerde haftada bir-iki saat olan din derslerinin çoğunluğuna, -daha yeni iki saat oldu- branşı din olmayan öğretmenler girer, onlar da kendi branş derslerini anlatır, yazılı

zamanında soruları verirdi. Karnede de bütün öğrencilerin din dersi yüz olurdu. Dersini hakkıyla işleyenlerin de olduğunu söylemek zorundayım.

Lise son sınıfların din dersinde konu namazdan açılınca iki rekât namazı canlı olarak gösterdim. Namazdan sonra bir öğrencim, "Hocam, hayatımda ilk defa bir insanın canlı olarak namaz kıldığına şu anda şahit oldum." dediğinde çok şaşırmıştım.

Bu şekilde 18 yaşına gelen bir gencin Müslüman olarak hayatını devam ettirmesi nasıl mümkün olacak? Herhangi bir insanın aklına inançla ilgili her türlü sorunun gelmesi gayet normal. Dinî bilgisi olanlar, İslam'la sağlam bir bağı olanlar, bu soruları cevaplandırır ve kalbi rahat bir şekilde yaşamaya devam eder. Hiçbir dinî bilgisi olmayanlar yani İslam'la bağı zayıf olanlar sorulara cevap veremiyor. Sorularına cevap ararken çevresindeki ve internetteki şeytanın görevini üstlenenler tarafından da bu zayıf bağ koparılıyor ve Müslüman anne babanın evladı kâfir olup çıkıyor.

Liseli gençlerden, dinle ilgili aklıma ve hayalime gelmeyen sorular geliyor. Bu soruların cevaplarını çoğu zaman derslerde veriyorum ancak bilemediğim sorular olduğunda notumu alıp gerekli araştırmayı bir hafta içinde yaptıktan sonra veriyorum.

Bazı öğrencilerimin, "Hocam, bu sorunun cevabını birkaç kişiden de dinledim fakat mantığıma yatmamıştı. Şimdi mantığıma yattı ve sorumun cevabını bulmuş oldum." demeleri üzerine elinizdeki kitabı yazmaya karar verdim.

Her insanın duygu ve düşüncesi, diğerlerinden farklı olduğu için herhangi bir konuyu anlaması ve anlatması da diğerlerinden farklı olacaktır. Bir soruya **bin kişi,** Kur'an ve sünnet ışığı altında farklı farklı cevap verebilir. Herkesin kelime bilgisi, ifade tarzı, kelimeleri düşüncelerinden süzmesi yani üslubu farklı olduğundan birinin cevabıyla tatmin olmayan bir kalp, diğerinin cevabıyla tatmin olabilir.

Ben de bu öğrencim gibi insanların kalpleri tatmin etmek amacıyla sınıfta verdiğim ve araştırdığım konuların cevaplarını sizlerle paylaşmak istedim. Farklı sorular geldiği müddetçe cevaplarını kitaplaştırmayı düşünüyorum.

Haydi sizinle beraber sınıflara girelim. Konumuzu bir buçuk ders saatinde işledikten sonra geriye kalan yarım ders saatini de soru cevap bölümüne ayırıyoruz Soruların da çoğunluğu derste işlenen konuyla bağlantılı oluyor. Bu arada dersimi de dinlemiş olursunuz. Boş bulduğunuz bir sıraya oturuverin.

SORULAR

1. SORU

? Hocam, bizim kaderimiz önceden yazılmış. Cennete veya cehenneme gideceğimizi bizi yaratan biliyor. Her hâlükârda kaderimi değiştiremeyeceğim. Ben, bana çizileni yaşamak zorundayım. O zaman niçin dinin emirlerini yapmak zorundayım? Sonuç belli ise bu nasıl imtihan?

11/H sınıfında konumuzu işledikten sonra orta sıranın en önünde oturan sınıfın en çalışkan ve yakışıklı öğrencisi Kerem yukarıdaki soruyu sordu. Öyle veya böyle bu soru değişik versiyonlarla sürekli karşıma çıkıyor. Sınıfın efendiliği ile dikkat çeken öğrencisinden bu soru gelince bütün sınıf pürdikkat ağzımdan çıkacak kelimelere odaklandığını hissettim. İnanın ben de heyecanlandım çünkü ağzımdan çıkacak olan yanlış bir kelime gençlerin imanlarında tahribata yol açabilir.

Sınıfı karşıma alarak, "Gençler, biliyorsunuz İslam'da zorlama yok. İsteyen inanır, isteyen inanmaz. Kimseyi inancından dolayı yargılamaya hakkım yok. Sizler Müslümansınız değil mi?"

Başta soruyu soran Kerem ve sınıfın büyük bir çoğunluğu seslerini yükselterek, "Tabii ki Müslümanız hocam." dediler.

"Sizler 'Müslüman' olduğunuzu söylüyorsunuz. İslam'ın kader inancına inanıyorsunuz. Cenab-ı Allah, sizlerin cennete ya da cehenneme gideceğinizi biliyor da hangi fakülteyi kazanıp kazanmayacağınızı, hangi meslekte kaç yıl ve ne kadarlık bir maaşla çalışıp çalışmayacağınızı bilmiyor mu? Bütün bunları bildiği hâlde o zaman niye sürekli ders çalışıyorsunuz. Kerem, seni teneffüslerde dahi soru çözerken görüyorum. Senin nereyi kazanıp kazanmayacağın zaten belli, kaderinde yazılmış, o zaman niye ders çalışıyorsun?"

"Hocam, şu anda nereyi kazanacağımı bilmiyorum? Nereyi kazanacağımı kesin bilsem niye çalışayım ki?"

"Peki, hangi insan ahirette nereye gideceğini biliyor? Hz. Ömer bu konuda, 'Peygamberler hariç bütün insanlığa, 'Aranızda bir kişi cennete girecek.' denilse, 'Acaba ben miyim?' diye ümit ederim; yine, 'Aranızda bir kişi cehenneme girecek.' denilse, 'Acaba ben miyim?' diye korkarım.' buyuruyor.

Hatta şöyle bir kıssa okumuştum. Bir Allah dostu, bir eşyayı yerden aldığı sırada bir köpek de diğer ucundan çekmeye başlar. Allah dostu eşyayı çekerken, bir taraftan da köpek hırlayarak çeker. Allah dostu, köpeğe, 'Ne hırlıyorsun, ne hava atıyorsun? Kimin üstün olduğu daha belli değil. Eğer imanlı ölürsem ben cennete gideceğim, sen de toprak olacaksın. Bu durumda senden üstün olmuş olacağım. Eğer imansız ölürsem ben cehenneme gideceğim, sen ise hayvan olduğundan dolayı sonun yine toprak olacak. Durum böyle olursa sen benden üstün olacaksın.' der. Yani hiçbir Müslüman'ın nereye gideceğini bilmesi imkânsız. Evet, bu konuda ne diyeceksin?"

"Hocam, bu şekilde bilmiyordum ancak Allah bizim geleceğimizi nasıl bilebiliyor?"

"Sana farklı bir misal vereceğim. Bütünleme ya da sorumluluk sınavlarını biliyorsun. Yıl içerisinde bir dersten sınıfta kalan öğrenci, yazın ya da okullar açıldığında o dersten sınava girer. Şöyle bir şey hayal edelim:

Okulun en tembel öğrencisinin edebiyat sorumluluk sınavını hazırladığımı, sınav saatinden hemen sonra uçağımın kalkacak olduğundan dolayı zaman kazanmak amacıyla önceden sınav evraklarını 'kaldı' diye hazırlamış olduğumu düşünelim. Öğrenci sınav cevap kâğıdını verdiği esnada 'kaldı' yazısını görse ve 'Hocam, siz kâğıdımı okumadan sonuca 'kaldı' yazarak beni bırakmışsınız. Siz beni önceden bıraktığınız için ben hiçbir soruyu cevaplandıramadım. Eğer sonuca 'geçti' yazsaydınız ben bütün soruları yaparak yüz alırdım.' dese öğrenciye, 'Haklısın evladım.' mı derim? yoksa, 'Oğlum, ben senin bir yıldan beri dersine giriyorum. Her yazılıda kopya çekmeye teşebbüs ettiğin hâlde bütün yazılıların sıfır. Bir yıl boyunca bir defa dahi on puan alamadığın yazılılardan şimdi elli mi alacağını zannediyorsun? Senin yüzde yüz zayıf alacağından emin olduğum için zaman kazanmak amacıyla sen sınavdayken 'kaldı' yazdım. Üstelik senin bundan haberin bile yoktu. Ben oraya geçti yazsaydım yine senin haberin olmayacaktı. Sen beni suçlayacağına kendine bak. Bana bu düşünceyi veren sensin. Sen yıl içerisinde birkaç defa 30-40 puan alsaydın şimdi, 'Belki elli alır.' şeklinde düşünür ve oraya 'kaldı' yazmazdım.' mı derim?"

"İkincisini derdiniz."

"Bu misale göre düşünürsek ben bu aklımla öğrencinin geçeceğini ve kalacağını biliyorsam ezelî bilgisiyle Rabb'im insanların iyi ya da kötü olacağını bilemez mi? Elbette ki bilir. Hiçbir insan, tıpkı o sınavdaki öğrenci gibi sınav sonucunun ne yazıldığını bilemez. O öğrenci, sonucu bilmiyordu ama ben bildiğim için sonuca önceden 'kaldı' yazdım. **Benim bu bilgim, öğrencinin ders çalışmasını etkilemedi çünkü sonuç kâğıdında ne yazıldığından haberi yok. Tıpkı hiçbirimizin kaderimizden haberimizin olmadığı gibi.**

Size bir misal daha anlatayım: Üniversiteyi Edirne'de okudum. Şehrin dışında Meriç ve Tunca nehirleri var. Nehirlerin arası, şehrin piknik ve park alanı olarak dizayn edilmiş. Bu nehirler sürekli taşıp şehre zarar verdiğinden nehrin kenarına dört beş

metre yüksekliğinde set yapılmış. Yol, bu setin üzerinden geçiyor. Tümsekten elli metre kadar ileride keskin bir viraj var.

Arkadaşım Ahmet'le bu piknik alanındaki setten yaya geçerken karşımızdan bize doğru aşırı hızla gelen bir ticari taksiyi fark ettik. Ahmet'e, 'Beş on saniye burada bekleyelim. Şu gelen araç kaza yapacak.' dedim. O saniyelerde araç yanımızdan hızla geçti ve elli metre ilerideki keskin virajı alamayarak yan yatarak sürüklendi. Biz koşarak olay yerine ulaştık; şoförün alnından kan akıyordu, yanında da beş altı adet bira şişesi vardı. İçeriden vatandaşların yardımı ile çıktı, o sırada ambulans geldi ve biz olay yerinden ayrıldık.

Ahmet, bana, 'Nereden anladın o arabanın kaza yapacağını?' diye sorduğunda Ahmet'e, 'Arabanın bize doğru çok hızlı geldiğini görünce içimden, 'Normal bir insan, bu yükseklikteki sete o hızla gelmez. Gelse de setten hemen sonraki keskin virajı dönemez.' şeklinde düşündüm, sana da kaza yapacağını söyledim.' dedim.

Kerem, şimdi soracağım soruların cevabını iyi düşünerek cevapla. Gençler, siz de soruların cevabını içinizden verin. Ben o arabanın kaza yapmasını ister miyim?"

"Hayır, hocam, istemezsiniz."

"Peki, o şoföre içki içmesini ben mi söyledim?"

"Hayır, olayın sizinle alakası yok."

"Peki, olayı engellemeye gücüm yeter mi?"

"Biraz zor görünüyor. Sarhoş olduğundan size çarpabilir. Belki de o hızla vurunca ölmüş olacağınızdan bize bu hatıranızı anlatamayacaktınız."

(Sınıfta gülüşmeler.)

"O anda çok hızlı bir hesaplama yaparak kazanın beş on saniye sonra olacağını kâğıda yazıp altını da imzalamış olduğumu farz edelim. Kazadan sonra da o şoför, kazayı önceden yazdığımı öğrenerek bana, 'Aslında kaza yapmayacaktım. Sen o kâğıda 'On saniye sonra

kaza yapacak.' diye yazdığın için kaza yaptım.' diyerek beni mahkemeye verse hâkim bana ne der?"

"Hâkim, o anda yoldan geçen, kaza ile hiç alakası olmayan size, 'Sarhoşluğu hâlâ devam ediyor ki sizi mahkemeye kadar getirterek zamanınızı almış. Böyle konuları mahkemeye getirerek bizleri de meşgul ediyor.' gibi cümleler kurarak sizi mahkemeden gönderir."

"Kaderi de aynı bunun gibi düşünebilirsiniz. Cenab-ı Allah'ın sonsuz bilgisi yanında benim aklım ve bilgim okyanusta bir damla, çölde bir kum tanesi bile değilken geleceği yani kazanın olacağını biliyorsam Cenab-ı Allah o ezelî bilgisiyle tüm geleceği bilemez mi?"

"Bilir hocam."

"Ben kesinlikle o adamın içki içip sarhoş olmasını ve kendisine zarar verecek kaza yapmasını istemem ancak onun iradesine de karışamam. İçki içip o hızla yanımıza doğru yaklaşmasaydı, 'Bir dakika sonra kaza yapacak.' diye yazmazdım**. Rabb'im de ezelî bilgisiyle senin kendi öz iradenle kötülük yapacağını bildiği için bu şekilde kaderini yazdı. Senin bundan haberin yok.** Eğer sen öz iradenle iyilik yapsan da bu defa kaderinde bu yazmış olacaktı. Senin bundan da haberin yok. Bu konularda İslam aleminin en büyük âlimlerinden olan İmam Maturidi Hazretleri'nin görüşünü sizlere okumak istiyorum. (İlgili yazıyı dosyamın kader bölümünden buldum ve okumaya başlayacakken teneffüs zili çaldı.)

Kerem, haftaya nerede kaldığımızı bana hatırlatırsın."

"Tamam, hocam."

(Bir hafta sonra Kerem'in hatırlatmasıyla itikatta imamımız olan İmam Maturidi Hazretleri'nin kader konusundaki özlü ifadesini okumaya başladım.)

"İmam Maturidi Hazretleri'nin geçen hafta okuyamadığım sözünü okumaya başlıyorum:

'Kaza ve kader konusunda insan asla mazeret ileri süremez. Çünkü birinci olarak insanların yaptıkları işler, kendi irade ve

tercihleri çerçevesinde ve kendi faaliyetleriyle vuku bulmuştur. İkinci olarak, Allah'ın takdirinde yer alan hususların hiçbiri, insanları, işledikleri fiillere yöneltmiş, sevk etmiş ve zorlamış değildir. Üçüncü olarak da kaza ve kader diye bir faktör genellikle insanların aklına gelmemekte; insanlar, fiillerini işledikleri sırada kaza ve kaderden ötürü bir şey yaptıkları hissini duymamaktadırlar. Öyle ise kaza ve kader haktır fakat insan hürriyetine aykırı değildir.'

Dolayısıyla hiçbir Müslüman, yarın cehennemde, 'Allah'ım sen beni içki içmeye zorladığın için ben içtim, sen beni çok meşgul ettiğin için namazı kılamadım.' diyemeyecek. Sen nefsine uyduğun için, şeytana uyduğun için içki içtin, namaz kılmadın. Allah'ın emrine karşı geldin. Allah göstermesin cehenneme gidersen hiçbir kimseyi, hele hele Cenab-ı Allah'ı hiç suçlayamazsın. Cehennemde hiçbir günahkâr, Cenab-ı Allah'a, (Haşa!) 'Zalimsin, kaderimi bu şekilde yazdın. Ben de kaderimi zorunlu yaşadığım için şimdi cehennemdeyim. Benim buraya gelmemde zerre kadar bir suçum yok.' diyemeyecek.

Bu konuyla bağlantılı şu ayetleri de buraya yazmışım: Yasin suresi 59-65: '**… Ey suçlular! Bugün müminlerden ayrılın. Ey insanoğulları! Ben size, şeytana uymayın, o sizin için apaçık bir düşmandır, Bana kulluk edin, bu doğru yoldur, diye bildirmedim mi? Yemin olsun ki o şeytan sizden nice nesilleri saptırmıştı, akıl etmiyor musunuz? İşte bu, size söz verilen cehennemdir. Bugün, inkârcılığınıza karşılık oraya girin. O gün cehennemliklerin ağızları mühürlenir de onların yapıp ettiklerini elleri anlatır, ayakları da şahitlik eder.'**

Dikkat ederseniz Rabbimiz, '**İnkarcılığınıza karşılık** cehenneme girin.' diyor. Ayette, '**kaderinize karşılık**' demiyor. Devamında cehennemde insana savunma fırsatı verilmeyecek. Nasıl ki dünyadaki mahkemelerde deliller ortaya konulduğunda suçlunun sözleri bir değer ifade etmiyorsa ahirette de en güçlü delil insanın kendi

azaları olacak. Ağız mühürlendiğinden konuşamayacak, günah işleyen eller ve ayaklar takır takır konuşacak. Ayaklar, 'Allah'ım kendi hür iradesiyle benimle meyhaneye gitti.' eller, 'Allah'ım kendi hür iradesiyle kadehi benimle tuttu ve ağzına götürüp içti.' diyecek.

Yukarıdaki ayette şu mana da var: Aklınızı kullanmazsanız şeytan sizi saptırır. Aklını kullanan insan doğru yolu bulur. Yüce Allah, Yunus suresi 100. ayette, **'Allah, aklını kullanmayanları pislik içinde bırakır.'** buyuruyor. Yine Cenab-ı Allah, iradeye yani insanın aklını kullanmasına şu ayetle dikkat çekiyor: **"(Cehennemdekiler) 'Eğer biz elçileri dinleseydik ya da aklımızı kullansaydık cehennemlik olmazdık."** (Mülk suresi, 10)

Öyle veya böyle, aklını kullanan gerçeklere ulaşır. Kerem, beni yanlış anlama; seni sevdiğimi ve herkesin inancına saygı gösterdiğimi biliyorsun."

"Çok iyi biliyoruz. Sınıfta ateist olduklarını söyleyen arkadaşlarla bizlere aynı davranıyorsunuz."

"O zaman daha rahat konuşabilirim."

"Tabii ki hocam."

"Senin kader düşüncelerinle şeytanın düşünceleri hemen hemen aynı."

"Estağfurullah hocam, bizi şeytan yaptınız."

(Sınıfta gülüşmeler.)

"Yanlış anlaşılma oldu. Hepimiz, az çok şeytanın tuzaklarına düşebiliyoruz. Atalarımız, 'Hatasız kul olmaz.' demişler. Biliyorsun İblis, Cenab-ı Allah'ın, 'Hz. Âdem'e secde et.' emrine karşı geldi ve cennetten kovuldu. Cennetten kovulduğu kesinleşince Cenab-ı Allah'a, **"Beni azdırdığın için ant olsun ki senin doğru yolun üzerinde onlara karşı duracağım. Sonra önlerinden, arkalarından, sağ ve sollarından onlara sokulacağım; çoğunu sana şükreder bulamayacaksın."** (Araf suresi, 16-17) dedi ve kendisine daha çok suç ortağı bulmak için görevine başladı.

İblis kendi mantığına göre hüküm yürüttü. 'Beni ateşten yarattın, Âdem'i topraktan; ateş, toprağın üzerinde yanar. Yani ben üstteyim, o altta. Üst, alta secde etmez,' dedi. Hâlbuki ateş her şeyi yok eder, bitirir; toprak ise her şeye hayat verir. Bunu bile düşünmeye kibri izin vermedi. Hiçbir şey düşünmese bile kendisini yaratan Cenab-ı Allah'ın emrine itiraz etmeden itaat etmesi gerekirdi.

İblis kendi suçunu görmedi. 'Sen beni azdırdın.' diyerek -haşa- Cenab-ı Allah'ı suçladı. Suçu kadere attı. Kendince, 'Sen bana emretmeseydin ben bu duruma düşmeyecektim ya da Âdem'i ateşten, beni topraktan yaratsaydın secde ederdim.' gibi düşüncelerle hatasını, suçunu, isyanını kamufle etmeye çalıştı ve lanetli bir şekilde dünya hayatına başladı.

Aynı duruma benzer iki kişi daha vardı. Cenab-ı Allah'ın emrini şeytandan dolayı yerine getirmeyen babamız Hz. Âdem ve annemiz Hz. Havva'ya Cenab-ı Allah, 'Ey Âdem! Sen ve eşin cennette yerleşiniz, dilediğiniz yerden yiyiniz ve şu ağaca yaklaşmayınız, sonra ikiniz de zalimlerden olursunuz.' dedi. Şeytan ise anne-babamıza gelip, 'Eğer bu ağaçtan yemezseniz burada ebedî kalamazsınız. Ben kesinlikle sizin iyiliğinizi düşünüyorum.' diye yalan söyleyerek, yeminler ederek anne-babamızı kandırdı. Onların yasak meyveyi yemelerini sağladı. Yasak meyveyi yer yemez cennet kıyafetleri üzerlerinden alındı. Edep yerlerini cennetteki ağaçların yaprakları ile kapatmaya çalıştılar. Cenab-ı Allah, 'Sizi bu ağaçtan yasaklamış değil miydim ve size, şüphe yok ki şeytan size apaçık bir düşmandır, dememiş miydim?' diye hesaba çekince onlar, 'Ey Rabbimiz! Biz kendi nefislerimize zulmettik, eğer bizi bağışlamazsan elbette biz zarara uğramışlardan oluruz.' diye Cenab-ı Allah'tan af dilediler. Kendilerini aklamak için, 'İblis bizi kandırdı. Biz ona uyduk. Bizim suçumuz yok.' gibi mazeretleri ileri sürmediler. Haşa, Cenab-ı Allah'ı suçlamak akıllarına bile gelmedi.

Evet, Kerem, anladın mı şimdi, 'Sende şeytan düşünceleri var.' dememin sebebini?"

"Çok iyi anladım, işlediğimiz günahları başkasından bilmeyeceğiz, kendi hatamız olduğunu atam Hz. Âdem'den öğrenmiş oldum."

"Bunları Araf suresinde Cenab-ı Allah bizlere çok güzel bir şekilde izah ediyor. İlerleyen ayetlerde kader konusuna açıklık getiren bir ayet daha vardı. Şu an aklımda değil. Onu da size okumak istiyorum. (Telefondaki uygulamadan Araf suresinin mealini açtım ve 28. ayeti okumaya başladım.) **'Ve onlar bir kötülük yaptıkları zaman, biz babalarımızı da bunun üzerinde bulduk ve Allah bununla bize emretmiştir derler. De ki: Şüphe yok Allah Teala kötü şeyler ile emretmez. Siz bilmediğiniz şeyleri Allah Teala'ya karşı söyler misiniz? De ki: Benim Rabb'im adaletle emretmiştir. Ve her secde yerinde yüzlerinizi doğru tutunuz ve dini yalnız Allah'a has kılarak ibadette bulununuz. Sizi ilkin yarattığı gibi yine ona döneceksinizdir.'**

Kerem dikkat ettin mi, şeytan nasıl suçu Hz. Allah'a atmışsa şeytanın kandırdığı insanlar da aynı sözü, 'Biz, babalarımızı kötülük üzerinde bulduk. Allah da bize bu kötülüğü yapmamızı emretti.' diyerek Cenab-ı Allah'a iftira ediyorlar. Cenab-ı Allah, ayetin devamında, **'Ben kötülüğü emretmem. Bunu nasıl söyleyebiliyorsunuz? Sizi en son huzuruma getireceğim ve hesabını soracağım.'** buyuruyor.

Kerem, gördüğün gibi kimse suçu kabullenmiyor. Herkes kendini haklı görüyor. Bütün mesele inanın kendi hatasını kusurunu bilip ondan ders çıkarmasıdır. Rus Çarı Deli Petro'nun bununla bağlantılı bir hatırasını aktarayım:

Çar, Rusya'nın en büyük hapishanesine teftişe gider. Teftiş esnasında mahkûmlara suçlarını sorar. Bütün mahkûmlar, 'Sayın Çarım, benim zerrece suçum yok. Bana iftira attılar.' derken sadece bir mahkûm, 'Sayın Çarım ben nefsime uydum, bir suç işledim; cezamı çekiyorum.' der. Deli Petro, hapishaneden çıkarken yanında bulunan hapishane müdürüne, 'Ben suçluyum, cezamı çekiyorum. diyen kişiyi bırakın, böyle suçlu birinin bu kadar masum arasında yeri yok.' der. Deli Petro'nun o suçluyu özgür bıraktırmasının

sebebi, hatasını anlamış ve pişman olmuş olmasıdır. Bir daha o suçu işlemeyeceği kesindir fakat diğer suçlular, hâlâ kendilerini değil başkalarını suçlamaktadır. Bunlar dışarı çıksalar kaldıkları yerden suç işlemeye devam edeceklerdir. Dolayısıyla bunlar ne kadar içeride kalırsa toplum o kadar rahat yaşayacaktır.

Kerem, konuyu şu şekilde toparlamak istiyorum: Daha önce söylediğim gibi kimsenin imanına karışmak hakkım da değil, haddim de değil. Ancak sorun daha net açıklansın diye soruyorum: Namaz kılıyor musun? Oruç tutuyor musun?"

"Namaz kılamıyorum, orucumu tutuyorum."

"Hayatın boyunca yapacağın bütün ibadetlerin, kılacağın namazların ve tutacağın oruçların da ya da tutmayacağın oruçların, kılmayacağın namazların da kaderinde yazılı. Bazı Müslümanların kader inancı Kerem'inki gibi karışık. Yani dinin emir ve yasaklarıyla ilgili kader inancı farklı, dünya ile bağlantılı olan kader inancı farklı. Şeytanın ve nefsinin esiri olan bir Müslüman, 'Cennete veya cehenneme gideceğim, öyle veya böyle belli; sonuç belliyse ibadet etmeme ne gerek var?' diye düşünüyor ve dinin hiçbir emrini yerine getirmiyor ancak dünya meselelerinde elinden gelen her şeyi yapıyor. Akşama kadar ders çalışıyor. Hâlbuki kaderinde hangi fakülteyi kazanacağı, ömür boyu ne kadar maaş alacağı da yazılı. Şeytan, bu yanlış inançla Kerem'e dinin direği olan namaz farz ibadetini yaptırmıyor ama dünya işlerinde hiç aklına bu kader inancını getirtmiyor. Şeytan ve nefis vazifesinin başında. Anlaşılan, herkes görevinin başında. Önemli olan bizim tavrımız. Biz İblis gibi, 'Allah'ım sen benim kaderimi böyle çizdiğin için bu şekilde hayat yaşıyorum.' mu diyeceğiz? Yoksa Hz. Âdem gibi hatamızı anlayıp, Cenab-ı Allah'a tövbe ederek İslam'ın kurallarına uygun bir hayat mı yaşayacağız? Seçim senin Kerem.

Kerem şunu da unutma:, Cenab-ı Allah, ilk hareketi bizim özgür irademize bırakıyor ve bizden bekliyor. Eğer zorlama ile olsaydı Bakara suresinin 152. ayeti şu şekilde olurdu: 'Ben sizi anayım ki siz de

beni anasınız.' İradede zorlama olmadığı için ilk hareketin insanın özgür iradesiyle olduğu şu şekilde vurgulanıyor: **'Öyleyse siz beni anın ki ben de sizi anayım. Bana şükredin, bana nankörlük etmeyin!'**

İnsanda irade olmasaydı Cenab-ı Allah insanlara iki yol göstermezdi. 'Tek Yön' levhası gibi herkesi bir yere toplardı. Her insan, özgür iradesiyle iki yoldan birini tercih ediyor ve o tercihin de sonucuna katlanmak zorunda. Kerem, tahminimce konu anlaşıldı."

"Anlaşıldı hocam."

(Sınıfa hitaben)

"Geçenlerde konumuzla ilgili farklı bir ayet ve açıklamasını okumuştum. Şu anda net olarak aklımda değil. Allah izin verirse okuduğum bölümü bulabilirsem haftaya sınıfta okumak istiyorum."

(Bu arada, sınıfın akıllı tahtasını en iyi kullanan, okulun şifresini dahi kıran Arda parmağını kaldırarak söz hakkı istedi.)

"Söyle Arda."

"Hocam, ben kader anlayışını bilgisayar oyununa benzetiyorum."

"Nasıl, hangi yönden benzetiyorsun?"

"Bilgisayarda savaş oyununu oynarken hiçbir oyuncu kimin kazanacağını bilemez. Hangi yolda, hangi tehlikenin ne kadar az ya da fazla olduğunu bilemez. Ancak bu oyunu kodlayan yazılım mühendisi, hangi oyuncunun kazanacağını, hangi yolun zafere gittiğini bilir. Biz kendi hür irademizle yolu seçiyoruz. O yolun sonunun hezimet mi zafer mi olduğunu bilemeyiz. Oyunu kodlayan yazılım mühendisi, bizim oyunumuza karışmaz, müdahale etmez. O sadece kimin nereye gittiğini görür, dolayısıyla da kimin kazanacağını önceden bilir. Daha oyunun başında kimin kazanacağını, kimin kaybedeceğini söylemesi, kaybedeceğini öğrenen oyuncuların ona kızmasını haklı çıkarmaz. Çünkü oyunun başında kendi hür iradesiyle zafere ulaşamayacak yolu kendisi seçti. Kendi düşen ağlamaz, kuralı gereği sesini çıkaramayacaktır."

"Çok güzel açıkladın. Hiç bu şekilde bir misal aklıma gelmemişti. Senin açıklamanı şu şekilde tamamlayabiliriz: Cenab-ı Allah da insanın kader kodunu çizmiştir. Sonuç bellidir fakat bu yolları seçerken senin cüzi iradene Cenab-ı Allah müdahale etmiyor. Sen hür iradenle seçiyorsun ve o seçtiğin yolun sonuçlarına katlanıyorsun. Aynı bu oyuncular gibi hiçbir insan ömrünün ne zaman, nerede biteceğini bilmiyor. Hiçbir insan yarın ne yiyip içeceğini bilmiyor."

(O bölümü buldum. Bir hafta sonra sınıfta okudum. Sizin de dinlemenizi tavsiye ederim.)

Enam suresi 148. ayette Cenab-ı Allah şöyle buyuruyor: **"Puta tapanlar, 'Allah dileseydi babalarımız ve biz puta tapmaz ve hiçbir şeyi haram kılmazdık.' diyecekler; onlardan öncekiler de şiddetli azabımızı tadana kadar böyle demişlerdi. Onlara, 'Bize karşı çıkarabileceğiniz bir bilginiz var mı? Siz ancak zanna uyuyorsunuz ve sadece tahminde bulunuyorsunuz.' de."**

Besairul Kur'an Tefsiri'nde bu ayet şu şekilde yorumlanmış: "Müşrikler, 'Eğer Allah dilemiş olsaydı biz asla O'na şirk koşmazdık… Biz sadece kadere teslimiz. Biz kaderin mahkûmuyuz. Kaderimiz böyle olduğu için biz bunları yapabiliyoruz.' diyorlar."

Dikkat ediyor musunuz? Suçlarının tümünü kadere yüklemeye çalışıyorlar. İşledikleri suçları Allah'a yüklemeye çalışıyorlar. Yaptıklarının faturasını Allah'a çıkarmaya çalışıyorlar. Allah istemeseydi biz bunları yapamazdık. Allah dilemeseydi biz bu suçları işleyemezdik. Allah istemeseydi biz zina edemezdik. Allah izin vermeseydi biz içki içemezdik. Allah istemeseydi biz put da yapamazdık, puta da tapamazdık diyerek işlediklerinin faturasını Allah'a çıkarmaya çalışıyorlar.

Çok garip değil mi? Bugünkü kâfirler ve müşrikler de aynı mantığa sığınmaya çalışıyorlar. Gerçekten anlamak mümkün değil. Yani adamlar bir hayat yaşayacaklar, yaşadıkları bu hayatta hiçbir sınır tanımayacaklar; sürekli özgürlükten, hürriyetten söz edecekler. 'Bizler özgür insanlarız, yaşadığımız hayatta hiçbir kayıt ve şart altına

girmeyiz; kimseye karşı sorumlu değiliz, dilediğimiz gibi özgürce yaşarız.' diyecekler. 'Dilediğimiz şeyleri haram, dilediğimiz şeyleri de helal kılarız; kimse bu konuda bize baskı yapamaz, hesap soramaz.' diyecekler. 'Yeryüzünde egemen bizleriz.' diyecekler. Sonra da işledikleri günahların cezası ve sorumluluğuna katlanmaları söz konusu olunca da mantıksız bir şekilde, 'Biz kaderin mahkûmuyuz.' diyecekler. 'Allah dilemeseydi, Allah böyle istemeseydi biz bunları yapamazdık. diyecekler. 'Alın yazımız böyleymiş.' diyecekler…

Ama kesinlikle bunu diyemeyeceksiniz. Çünkü Müslüman olmak istediğiniz zaman bu konuda kimse size engel olmamaktadır, küfrü ve şirki tercih ederken kimsenin size engel olamadığı gibi. Üstelik sizler şu anda iman yolunu, İslam yolunu, Allah'a kulluk yolunu tercih ettiğiniz zaman Allah, sizin için onu kolaylaştıracağını, yolunuzu açacağını, gönlünüze inşirah vereceğini vadetmektedir.

Öyleyse gelin ey kâfirler! Gelin ey müşrikler! Dünyada bu tür mantıkların arkasına saklanarak Rabbinize karşı, Rabbinizin kitabına karşı, Rabbinizin hayat programına karşı savaş açarak kendi ellerinizle dünyanızı karartmayın. Vazgeçin bu inatlarınızdan. Vazgeçin bu kuruntularınıza kulluk ederek kendinize yazık etmekten.

Allah sizi neden kaderin mahkûmu yapsın? Allah zevk mi alıyor ki kullarını böyle zorunlu bir hayatın esiri yapsın da onları kendisine sövdürsün? Yani sebep ne ki Allah, kâfiri kâfir olarak kalmaya zorlasın da kendisine küfrettirsin? **Sebep ne ki kulunu içki içmeye zorlasın da sevmediği bir ameli işlemesine katlansın? Gerçekten bu çok garip bir şeydir. Böyle bir şey kesinlikle mümkün değildir**.

Hani surenin başlarında anlatmıştı Rabbimiz: Allah hidayeti de, dalaleti de, imanı da, küfrü de, aydınlığı da, nuru da, karanlıkları da yaratmıştır. Her ikisini de yaratmış, kullarına irade vermiş ve bunlardan herhangi birini tercih etme özgürlüğünü vermiştir. Bizim, '**Ne yapalım, Allah bizi istediğimiz şekilde değil de istediği şekilde yaşamaya mahkûm etmiş.**' demeye hiçbir zaman hakkımız yoktur…"

2. SORU

? Hocam, düşünüyorum da bu kader inancı hiç olmasaydı daha iyi olmaz mıydı? Zaten kaderimizi bilmiyoruz. Bu kader inancının Müslümanlara faydası ne?

11/H sınıfında kader konusu açılınca art arda sorular bu konu üzerinde yoğunlaştı. Kerem'in sıra arkadaşı Hasan, parmağını kaldırıp yukarıdaki soruyu sordu.

"Hasan, ben de böyle bir soru bekliyordum çünkü kader ile ilgili araştırma yaparken sorduğun sorunun cevabı olan bir ayetle karşılaşınca o ayeti de dosyama eklemiştim. İçimden, 'Bir öğrencim, kader inancının bize ne faydası var?' diye soru sorsa da bu ayeti okusam.' diye düşünürken sen parmağını kaldırdın ve beklediğim soruyu sordun; tebrik ederim, çok güzel bir soru sordun. Gelelim sorunun cevabına:

Hadid suresinin 22-23. ayetlerinde Cenab-ı Hak şöyle buyurmaktadır: (Dosyadan okumaya başladım.) **'Yeryüzüne ve sizin başınıza gelen herhangi bir musibet yoktur ki biz onu yaratmadan önce o Kitap'ta bulunmasın. Doğrusu bu Allah'a kolaydır.' Bu, kaybettiğimize üzülmemeniz ve Allah'ın size verdiği nimetlerle şımarmamanız içindir. Allah, kendini beğenip övünen hiç kimseyi sevmez.'**

Rabbimiz bizi çok seviyor ve inanan kullarının üzülmesini istemediği için bu ayetleri gönderiyor. Bir Müslüman yani Allah'a

teslim olan bir insanın şu şekilde düşünmesi gerekir: 'Benim yaşayacağım ve yaşama ihtimalim olan her şey önceden yazılmış. Ben buna isyan da etsem, kendimi de yırtsam bu değişmeyecek. En güzeli kaderime boyun eğeyim. Rabb'im benim için yazmışsa ben bir kul olarak ona sabredeyim. Rabb'im bana bir mükâfat verdiğinde, güzel bir şey verdiğinde şımaracak mıyım yoksa tevazu ile şükranlarımı mı sunacağım? Rabb'im bana bir bela verdiğinde, bir musibetle karşılaştığımda isyan mı edeceğim yoksa sabır mı edeceğim? İşte benim sınav noktam tam da burası. Cenab-ı Allah'ın kaderini nasıl karşılıyorum? Peygamber Efendimizin bununla ilgili şu sözünü kulağımıza küpe yapalım: 'Müslümanın işine şaşılır. Çünkü ona bir nimet gelir, şükreder ve sevap kazanır. Ona bir sıkıntı gelir, ona da sabreder yine sevap kazanır.'

Yunus Emre, Peygamber Efendimizin bu hadisişerifini ne kadar güzel yorumlamış:

Cana cefa kıl ya vefa
Kahrın da hoş, lütfun da hoş,
Ya dert gönder ya deva,
Kahrında hoş, lütfun da hoş.

Hoştur bana senden gelen:
Ya hilat-ü yahut kefen,
Ya taze gül, yahut diken..
Kahrında hoş lütfun da hoş.

Gelse celalinden cefa
Yahut cemalinden vefa,
İkisi de cana safa:
Kahrın da hoş, lütfun da hoş.
…
Gerek ağlat gerek güldür,
Gerek yaşat gerek öldür,
Aşık Yunus sana kuldur,
Kahrın da hoş lütfun da hoş.

Hasan bir de bu konuyla ilgili şunları söyleyebilirim: Yazın sahilde, arkanı denize dönük bir şekilde suyun içinde ayaktayken arkandan sessizce gelen bir dalga seni yıkabilir ancak dalganın geldiğini görsen kendini sıkarak yıkılmayabilirsin. Kafaya hızla gelen top zarar verirken daha hızlı gelen topa kafa atan futbolcunun kafasına hiçbir şey olmuyor çünkü topa vuracağı esnada vücut kendini korumak için önlemini alıyor. Haberin olmadan elli santimden aşağı düştüğünde ayağın kırılabilirken, iki metreden aşağı atladığında hiçbir şey olmayabiliyor. Bütün bunların sebebi, vücut önceden kendini korumaya alması ve gelen zararı en aza indirgemesidir.

Kadere iman eden bir Müslüman da başına gelen felaketlerin önceden kaderinde yazılmış olduğunu bildiği için ruhu direnç kazanıyor ve kendini korumaya alıyor, fazla üzülmüyor. Sabrederek karşılığını alacağını biliyor ve o musibeti kolay bir şekilde atlatıyor. Bununla ilgili Araplarda şöyle bir atasözü vardır: 'Kaderden emin olan kederden emin olur.'

Kim Milyoner Olmak İster'e katılan ve bütün soruları bilerek bir milyonu kazanan Rabia Birsen Güvercin'in sağ kolu protezdi. Bu konuda şunları söylemişti: 'Kasap olan babama yardım ederken kıyma makinesine kolumu kaptırdım. Benim hayatımda kolumu kaybetmem varmış. Kıyma makinesinde kaybetmeseydim trafik kazasında kaybedecektim. Öyle veya böyle kolum benden ayrılacaktı. Yaşlandığımda geride hüzünlü bir hayat bırakmak istemiyorum. Her şeyin sevgiyle çözüleceğine inanıyorum. Babamın benim için üzülmesine elimi kaybettiğimden çok daha fazla üzülüyorum.'

Hasan, tahminimce kader inancının insanın psikolojisine ne kadar faydalı olduğunu anladın."

"Hocam, çok iyi anladım, teşekkür ederim. Hocam, bir de ben ortaokuldayken camiye gitmiştim. Oradaki hoca, kader konusunda külli ve cüzi iradeden bahsetmişti. Ancak şu anda bunlar hakkında bilgim yok. Bu konuda bilgi verebilir misiniz?"

"Hasan, iyi ki hatırlattın. Kader konusunda bu kadar açıklama yaptım. Kaderin temel terimleri hakkında bilgi vermedim. Hatırlattığın için teşekkür ederim.

Evet, gençler, şimdi beni daha dikkatli dinleyin. Kader konusunun temel terimlerini açıklıyorum: Cenab-ı Allah insanı iki iradeyle yaratır. Külli ve cüzi iradeler. Külli; tamamı, çoğunluğu, geneli anlamına gelir. Cüzi; çok az, azıcık, önemsenmeyen anlamına gelen kelimlerdir. Külli irade, bizim irademiz dışında olan, Cenab-ı Allah'ın sınırsız ve mutlak iradesine denir. Bizim Türkiye'de doğmamız, anne ve babamız, erkek veya kadın olmamız külli iradedir.

Kendi seçimiz olan hayatımız ise cüzi iradedir. İş ya da eş seçimimiz, Allah'a kul olmamız yani namaz kılmamız, oruç tutmamız, şans oyunlarından uzak olmamız ya da Allah'a isyan etmemiz, emirlerini yerine getirmemiz yani namaz kılmamız, oruç tutmamız, harama bakmamamız, içki içmememiz gibi fiillerimiz cüzi irademizdir.

Cenab-ı Allah bizleri sadece cüzi iradeden yani azıcık olan iradeden hesaba çekecektir. O iradenizi de Allah yolunda kullanın ve doğru cennete gidin."

(Son sözümü söylerken de zil çaldı.)

3. SORU

? Hocam, mini etekle çarşıya gidip gelsem bana bakanların günahları da bana mı yazılıyor?

12/C sınıfında aşağıdaki hadisişerifi ders kitabından okudum:

"İnsanları doğru yola çağıran kimseye kendisine uyanların sevabı gibi sevap verilir. Ona uyanların sevaplarından da hiçbir şey eksilmez. Başkalarını sapıklığa çağıran kimseye de kendisine uyanların günahı gibi günah verilir. Ona uyanların günahlarından da hiçbir şey eksilmez." (Müslim, Ebu Davud, Tirmizi, İbni Mace)

Bunu okuduktan sonra öğrencilere, "Bir Müslüman içki satan bir büfe açtı. O büfeden ne kadar satış yaptıysa ne kadar insan içki içip günaha girdiyse o büfenin sahibi de o insanların kazandığı günahların toplamı kadar günah kazanmış olur. İçki içenlerin de günahları eksilmez. Ya da bir sanatçı, İslam'a göre uygun olmayan açık bir kıyafetle bir film çekse o filmi izleyenlerin kazandığı günah kadar o sanatçı da günah kazanır. Aynı şekilde bu filmi çekenler, kanalda yayınlayanlar, hepsi o günahın ortaklarıdır." şeklinde konuyu açıkladıktan sonra serbest giyim tarzıyla dikkat çeken Yağmur, parmağını kaldırarak söz aldı:

"Hocam, mini etekle çarşıya gidip gelsem bana bakanların günahları da bana mı yazılıyor?"

"Hayır, sana bakan erkeklerin kazandığı günah kendilerine yazılıyor. Bununla birlikte o erkeklerin toplam günahı kadar da sana yazılıyor. Onların günahından da azalma olmuyor."

"Hocam, bu çok saçma. Hadi kendi günahıma razı olayım ancak başkasının günahı niçin bana yükleniyor? Bu adaletsizlik değil mi?"

"Kızım, o şekilde giyinmeseydin kimse sana bakıp da günaha girmeyecekti. Sen, onların bakmalarına sebep olduğun için onların da günahlarının aynısı senin üzerine yüklenmiş oldu."

"Hocam, bakmasınlar, ben mi onlara, 'Bana bakın.' diyorum. Bakmasın o sapık yobazlar, bana ne onların günahından, ben bunu kabul etmiyorum. Bu haksızlık!"

(O anda aklıma bu kızın derslerde sürekli Celal Şengör'ü gündeme getirdiği aklıma geldi.)

"Kızım, sana göre Celal Şengör nasıl bir insan?"

"Konumuzla bağlantısını anlayamadım ama Türkiye'nin en aydın, en güvenilir, en efendi bir profesörüdür."

"Sana göre bir kızın bacağına bakan biri sapık bir yobazdır, değil mi?"

"Evet, hocam, daha kötü kelimeler söyleyeceğim de sınıftayız."

"Geçenlerde bir programda Celal Şengör bir hatırasını şu şekilde anlatmıştı: 'İngiltere'deki bir kütüphanede bir kız gördüm. Abi inanılmaz derecede güzel bacakları var. Kısacık bir etek giymiş. Buna bir de, 'Yakından bakayım.' dedim. Bir bahane olması lazım. Kızın yanına gittim ve ben daha önce kızın bulamadığı kitabı bir kere daha istedim.'

Senin en güvenilir dediğin yetmişine merdiven dayamış profesör, senin sözlerine göre 'sapık bir yobaz.'

"Mesela sana göre Doğan Cüceloğlu nasıl birisi?"

"O da aynı şekilde Türkiye'nin en güvenilir, aydın bir profesörü."

"Bu adam da seksenine merdiven dayamış bir profesör. (O zaman daha hayattaydı.) Sosyal medyada hayatını anlatan bir video izledim. Üniversitede ilk derste bir kızla karşı karşıya oturduğunu, o kızın yeşil gözlerini ve derin dekolteli bir kıyafet giydiğini söylüyordu. Altmış yıl önceki ilk derste öğrendiklerini hatırlamıyor da derin dekolteli kızı hatırlıyor. Aynı şekilde senin sözlerine göre en güvenilir dediğin seksenine merdiven dayamış profesör, üstelik psikoloji profesörü de 'sapık bir yobaz.'

Buna benzer haberlere sürekli şahit oluyoruz. Ben kesinlikle erkeklerin bakmasını savunmuyorum, hiçbir Müslüman da savunamaz. Ayrıca kimsenin kıyafetini kimse sorgulayamaz. Ben sadece din dersine girdiğim için bunları hatırlatır geçerim. Yarın mahşerde bana, 'Hocam, dinimizde böyle kurallar varmış. Siz niçin bizlere bunları dersinizde anlatmadınız? Allah'ın bu şekilde bir kuralı olduğunu bilseydim kurala uyar ve bu cezaya çarptırılmazdım.' demeyesin diye anlatıp geçiyorum. Cennet benim değil cehennem benim değil. Haram ve helal kurallarını da ben koymuyorum. Ben sadece sana ve sınıfa şunu söylerim: 'Rabbimiz, ilk önce erkeklerin gözlerine 'tesettür'ü hatırlatarak 'bakmayın' diye emretmiş. Sonra da kadınlara 'tesettüre girin' diye emretmiş."

"Hocam, işte ben buraya sinir oluyorum. Erkekler kapansın, biz onlara bakmayalım. Erkekler şortla, kısa kollu tişörtle hatta üstlerine hiçbir şey giymeden çıksalar günah yazılmıyor; bizim kolumuzu göstermemiz günahmış. Bizim suçumuz ne? Bizim suçumuz kız mı olmak?"

"Kızım, cevap vermeye nereden başlayacağımı bilemedim. Bilimin yirmi dalında üç yüz kadar kitap yazan Kindi'ye bir talebesi, 'Hocam, akıl nedir?' diye soru sorar. Kindi, o anda cevap vermez. Talebesi bu duruma şaşırır fakat sesini de çıkaramaz. Kindi, birkaç gün sonra o talebesini çağırır ve 'Bazı sorulara kısa cevaplar verilemez. Verilse de o cevap doyurucu olamaz. Sen bana 'Akıl nedir?' diye soru sorduktan sonra bu kitabı 'Fi'l- Akl' (Akıl Üzerine) adlı bir

GENÇLERİN AKLINA
Takılanlar

DAVUT CAN

Gençlik, insanın hem en güçlü hem de en kırılgan çağlarından biridir.

Bir yanda aklın soruları yankılanır, diğer yanda kalbin sessiz arayışı...

Kimi zaman iman kavramı uzaklaşır, kimi zaman her şeyin merkezine yerleşir.

İşte bu kitap, o arayışın tam ortasında duran genç bir yüreğe dostça sesleniyor.

Gençlerin Aklına Takılanlar, günümüz gençlerinin inançla, hayatla ve kendisiyle kurduğu bağı yeniden düşünmesi için yazıldı.

Her sayfasında bir sınıfın, bir sohbetin, bir iç dökmenin izi...

Ne yargılayan bir ses ne de yukarıdan bakan bir dil...

Sadece anlamaya, birlikte düşünmeye ve kalbi yeniden diriltmeye çağıran samimi bir üslup...

Sorular bazen sarsar, bazen de güçlendirir.

Yeter ki insan, cevabını bulmak için içtenlikle aramaya devam etsin.

Belki senin aradığın o cevap da bu satırların arasında gizlidir.

www.hayatyayinlari.com

9 786051 516073

twitter.com/hayatyayinlari
facebook.com/hayatyayinlari
intstagram.com/hayatyayinlari

Detaylı Bilgi İçin